

Alte Drucke

**SERMONES || D. Guarrici Abbatis Ignia-||censis, magni
illius Bernardi olim discipuli, mul=||ta pietate ac
eruditione differti, iam recens ad || ...**

Guerricus <Igniacensis>

Lovanii, 1555

Sermo in Epiphania Domini.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150379

IN EPIPHAN. DOMINI

potest saluare animas vestras: & verbū Christi, abundanter habitet in vobis, amor scilicet & memoria verbi incarnati, quatenus tam foeliciter quā fideliter decantetis, verbum caro factum est, & habitauit in nobis. Tota igitur pietate cogitemus Christum in pannis quibus mater eum operuit, vt æterna foelicitate videamus gloriam & decorem quem ei pater induit, gloriam quasi vnigeniti à patre: cum quo & spiritu sancto honor & gloria, per omnia secula seculorū. Amen.

Sermo in Epiphania Domini.

Psal. 28.

Proue. 30.

FFERTE DOMINO filij Dei, afferte. Satiis illi afferte q̄ sanguisugæ, id est cōcupiscentiæ, cuius duq̄ filiæ voluptas & vanitas non dant ei requiē die ac nocte, dicentes: Affer, affer. Quid

igitur afferemus Domino? afferte Domino gloriam auri, & honorē thuris: afferte Domino gloriam nomini eius myrrham sepulturæ eius. Sed dicit mihi discipulus Christi, filius Petri. Argentum & aurum non est mihi, nec sacculi peregrinarum mercium myrrhæ & thuris. Ergo ne vacuus apparebis in cōspectu Domini, & cunabula
noui

noui regis nullis honorabis xenijs? O diues pau- *Dies pau*
 pertas, o locuples nuditas, si tamen Christiana & *pertas quā*
 voluntaria. Quibus enim diuitijs non abundas, *quis spontē*
 non solum auri, sed etiam auri primi, auri igniti, *pro Chri*
 non solum myrrhæ & thuris, sed etiam vniuersi *sto tolerat.*
 pulueris pigmentarij? Imò qui sunt alij qui pos-
 sint abundare diuitijs huiusmodi nisi pauperes
 Christi? In vijs, inquit, iustitiæ ambulo, vt ditem *Prouer. 8.*
 diligētes me, & thesauro eorū repleā. Nec deest
 ei vnde id possit. Mecum sunt, inquit, diuitiæ & *Ibidem.*
 gloria, opes superbe & iustitia. Bonæ opes prorsus
 diuitiæ salutis, in quibus ita superbitur, vt ius-
 titia non deferatur. Fratres superbia ista est glo- *Superbia*
 ria exultantiū in Domino, & insultantiū mundo, *laudata.*
 quod nihil habeat tam preciosum, vt paupertati
 valeat comparari sanctorum. O qui pusillo ani-
 mo estis, cur non superbitis mecum, in opibus
 istis? Superbiam istam non damnat, sed remunes-
 rat magister humilitatis, si videlicet ita magna-
 nimus sis in contemptu mundi, vt omnē gloriā
 eius quasi de sublimi despicias & nihilipendas
 præ amore & gloria tuæ nuditatis. Omnino di-
 ues es si in paupertatē gloriaris, & de te quoque
 gratias aget congratulatio Apostoli. Gratias, in- *1. Cor. 2.*
 quit, ago Deo meo quod in omnibus diuites fa-
 cti estis in illo, in omni verbo & scientia, ita vt ni-
 hil vobis desit in vlla gratia. Longè aliter illum
 alloquitur Dominus, qui sibi applaudebat de as-
 fluētia mundi huius. Tu, inquit, dicis quia diues
 sum, & nullius egeo, cū tu miser sis & miserabi- *Apoc. 3.*
 lis, & pauper & cæcus, & nudus. Sanè inter di-
 uitias

IN EPIPHAN. DOMINI

uitias huiusmodi pro quibus Paulus congratu-
labatur discipulis, nō dubitauerim aurū, thus, &
myrrhā posse reperiri, quæ dignè & gratè Chri-
sto nato queant offerri. At ego, inquit, nō sum
mihi cōscijs tale quid accepisse, nec aliquid tam
preciosum vt est aurum, thus, & myrrha, penes
me posse inueniri. Ego enim vir videns pauper-
tatem meam, vix mendicabo stipē quotidianam,
pauperem exigens vitam. Putas, inquis, tē nihil
tale accepisse? vide magis ne acceptam à patre
substātiā dissipaueris viuendo luxuriose. Sed
omitto istud, non enim improprium est, vt
Eccl̃i. 8. sapiens ait, homini auertēti se à peccato. Vellem
magis vt nō pigeret te tētare & quærere, si fortè
vel minimū aliquid paternę substantię resedisset
apud te, vndè initiū recuperandi posses capere.
Vellem foderes intra te, solent nanque preciosi
latere thesauri in abditis terrę. In agro abscondi-
tus erat thesaurus ille, qui desiderio sui cōpulis
hominem omnia sua vendere. In agro se dicebāt
thesauros absconditos habere decem viri Israe-
litæ, & per hoc gladium euaserunt homicidæ. O
quanti thesauri bonorum operum, quantæ di-
uitiæ piorum fructuum absconditi latent in agro
humani corporis, & quātō plures in abdito cor-
dis, si modò sit qui exerceat & fodiat. Neq; illud
Platonicum dico, quòd anima ante corpus artes
didicerit, quæ obliuione & mole corporis ob-
rutæ, disciplina & industria refodiendæ sint: sed
quòd ratio hominis & ingenium, iuuante gratia,
omnium sit virtutū seminarium. Si ergo ad cor
redeas,

*Operū bo-
norum in-
gentes the-
sauri latēt
in humano
corpore.*

redeas, & corpus exerceas, non diffidas te inuen-
 turū thesauros desiderabiles, & si nō auri statim
 in initio, aut thuris certē vel myrrhæ nō inuti-
 lis. Inutilem aut vilē tu ne dixeris, quam Chri-
 stus acceptat in munere, qua sui corporis sepul-
 turam non solum præsignari cū ei offerretur,
 sed etiam consummari voluit, cū ex ea perun-
 geretur. Si ergo manifestius vis audire, myrrha
 in corde tuo dolor est: myrrha in corpore tuo
 labor est, si tamen iste vel ille poenitentialis est.
 Myrrha siquidem vtrumque esse nō solum pro-
 bat ethimologia nominis, aut qualitas saporis: *Myrrha*
 sed etiam medicinalis operatio virtutis. *quid myrrha*
 Myrrha scicē signi-
 nanq; amarissimum gustum sui etiam nomine *fict.*
 prodit, effectū autē præter alias sui vtilitates cor-
 ruptioni resistit. Et quid gustu amarius, quid ef- *Dolore*
 fectu salubrius, quā dolor quo peccator ad poe- *quo peccat*
 nitentiam contristatur? Recogitat annos suos in *tor ad poe-*
 amaritudine animæ suæ, dicens Deo noli me con- *nitentiam*
 demnare: sed omnis hæc amaritudo nihil aliud *contristat*
 quā myrrha est vindicās à corruptione tam lu- *tur nihil*
 xuriarū in quibus computruit, quā vermium *salubrius.*
 immortalū quos meruit. Quid verò labor cor-
 poris? Nō tam myrrha est utiq; quā fasciculus
 myrrhæ, si credere volumus his qui de seculo
 nuper venere, quibus regula ieiuniorum & vi-
 giliarum, quotidianum opus manuum, asperitas
 vestium & omnia penē amara quia insolita, velut
 in vnum colligata fasciculū imposita sunt ad fe-
 rendum. Et quidem amarissimē portarent hunc
 myrrhæ fasciculum, nisi quia & si nondū gaudēt
 communi-

communicare passionibus dilecti, ut dicant fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi: dulce tamen nimium habent amaritudinem cordis, amaritudine mitigare exteriori, tanquam coleram stomachi potu absinthij. Sicut enim stomachus immoderato usu dulcium corruptus, potione purgatur amara: sic eorum qui suauiter vixerunt in amaricata conscientia, nunquam melius quam contrario, id est vita & consuetudine curatur austeram. Maximè autem si sæpius detur eis bibere vinum myrrhatum Dominicæ passionis, id est potentur vino compunctionis, quod quâto amarius est ex recordatione peccati, tantò salubrius est peccatori. Ideo IESVS noluit bibere, quia peccatū nō fecerat quod ei crucifixor imputabat, qui de amaritudine vitis alienæ ei propinabat, qui de gemitu vitis veræ, vinum nouum cum amicis in regno patris habebat bibere. Cæterum quanquā perfectis, qualis Timotheus erat, exercitatio corporalis ad modicum utilis sit comparatione pietatis, quantum tamen rudibus & imperfectis, quales nos sumus, utilis sit, vos ipsi fratres vobis testes estis, quomodo scilicet redimit de corruptione vitam nostram amaritudo parsimonix & laboris. Ipsi etenim scitis quomodo vermescerent corda, quomodo vermescerent corpora, si non quotidie de manibus laborantiū distillaret myrrha. Annōn vermis luxuria? Nescio si alter nocentior. Ingreditur blandiendo, mordet ridendo, transforat delectando, perimit consensu voluntario. Annōn vermis accidia & tristitia? Sicut tinea,

Labor corporis quam sit utilis & necessari⁹. Luxuria animarum vermis perniciosus.

tinea,

tinea, inquit, vestimento & vermibus ligno: ita tristitia viri nocet cordi. Quid omnia desideria mala? *Prove. 25.*
 Annōn vermes & ipsa? At in desiderijs est omnis ociosus, & desideria occidunt pigrū. Beatus igitur cui ad mortificandos vermes huiusmodi, manus proprię distillant myrrhā per vniuersum sui, iamq; pręuenit ungere corpus suū in sepulturam. Sed suum dicā IESV: Imō & IESV. Corpus enim illius, membrū est IESV. Quisquis ille est qui sic vnctus est, nō est quod timeat vermē qui nō moritur, quia iam mortuus est ei vermis, vnde ille moritur. Myrrhā itaq; & myrrham electā atq; probatissimā Domino cum regibus rex & ipse obtulisti, si interim dum nō sufficit manus tua ad offerendū aurum sapiētię, aut thus deuotionis, saltē cor contritū corpusq; afflictum, cum amaritudine pœnitētię Domino sanctificasti. Existimo enim, sine pręiudicio tamen melioris intellectus, myrrhā esse primā oblationem incipientium, deinde thus proficientiū, demumq; aurum perfectorum: atque idcirco cū simul ab euangelista nominata sunt, preciosiora quęque & digniora pro merito sui prælata esse in ordine nominum. Aliās namq; secundum ordinē profectuum myrrham thuri prępositā inuenis, vt est illud, Sicut virgula fumi ex aromatib; myrrhæ & thuris. Et vadā ad montem myrrhæ, & *Cant. 3.*
 ad collē thuris. Nō paruus siquidē profectus est cum de myrrha ad thus pficitur cū de ista quæ ad vsus est infirmitatis humanæ, ad illud quod diuinis & festiuis deputatum est sacrificijs per-

F nitur,

IN EPIPHAN. DOMINI

Esa. 61.

Psal. 29.

2. Cor. 6.

uenitur, vt qui sacrificium spiritus contribulati
corporisq̃ humiliati offerebat nō sine myrrha
amaritudinis, iam sacrificium laudis offerebat
cum thure deuotionis, & iuxta promissionem
Domini, tanta consolatio immittatur lugētibus
syon, vt det eis coronā pro cinere, oleum gaudij
pro luctu, palliū laudis pro spiritu mœroris. Tūc
cantat qui lugebat: Conuertisti planctum meum
in gaudium mihi, concidisti saccum meum spi-
ritu mœroris, & circundedisti me lētitia, pallio
laudis: vt cantet tibi gloria mea, & nō compūgar.
Gaudens enim gaudebo in Domino, & exulta-
bit anima mea in Deo meo, quia induit me ve-
stimento salutis, & indumēto lēritiē circundedit
me. O fratres quibus minus sufficiunt vestimēta
vestræ paupertatis, in hac asperitate hyemis, qui
dicitis ante faciem frigoris huius quis sustinebit:
cur non induimini quæso hoc vestimento lēritiē
& salutis, hoc pallio laudis? Si Dominū laudatis,
in Domino laudabitur anima vestra, & pallio lau-
dis quo opertus est laudabilis nimis, vos quo-
que operiet, & confouebit quemadmodum gal-
lina pullos suos sub alis, si modo velitis. Ah quo-
tiens voluit & nolulistis? Nunquid enim hoc
pallium breue est, vt vtrumque operire non pos-
sit? Non angustiamini, inquit, in nobis, angu-
stiamini autem in visceribus vestris. Dilatamini
& vos, & pallium dilatabit se vsque ad vos. Non
est abbreviata manus eius, vt saluare nequeat,
nec grande est ei, vt consoletur nos, nisi prauitas
nostra prohibeat. O qui algetis, palliū hoc calidū
est, quia

est, quia calor est, qui non modo interius, sed exterius calefacere potest. Nonne vestimenta tua calida sunt, cum terra tua perflata fuerit austro, imò ignis missus in ossibus, ac vehemēter accensus? Hoc igne thus illud adole, quod cum regib⁹ obtuleris, vt dirigatur oratio tua sicut incensum in conspectu Domini, & cum de sacrificio tuo odoratus fuerit odorem suauitatis, dicat tibi: Odor vestimentorū tuorum sicut odor thuris. *Cant. 4.*

Iam verò de auro sapientiæ quæ oblatio, vt diximus, perfectorum est, loquatur vobis qui illud affecutus est, quia nec nouit illud nisi qui accipit. Qui ergo sapientiam didicit, sapiētiam loquatur inter perfectos, & de auro quod possidet, murenulas aureas auribus vestris fabricet. Ego enim non arbitror me comprehendisse, sequor autem si quo modo comprehendam. Magnus prorsus ac *Prouer. 3.* beatus qui inuenit sapiētiam, & affluit prudētia: sapientiam in contemplatione æternorum, prudentiam in administratione temporalium: vel vt moderatius sapientem definiam, qui nouit se ipsum regere & alium. Preciosus est hoc aurum *Sapiens quis sit.* cunctis opibus etiam thure & myrrha, & omnia quæ desiderantur in virtutibus, vel gratijs, huic non valent comparari. Denique sapiens tanquā vir virtutum diues in omnibus, & si præualeat aurum offerre in sublimi contemplatione vel prudenti administratione, nō tamē negligit offerre thus in deuotione diuini operis, myrrhā in mortificatione sui. Nos igitur fratres quod habemus offeramus in gloriā noui regis, quod min⁹ habemus,

F ij bemus,

IN EPIPHAN. DOMINI

bemus, ab ipso petamus cui offerre cupimus. Si quis indiget sapientia, postulet à Deo qui dat omnibus affluenter. Munera mea, data mea, ait pater luminū, à quo omne donū perfectū, & omne datū optimū, ipsi gloria in secula seculorū. Amē.

SERMO DE EO dem II.

Esa. 60.

VRGE illuminare Hierusalē, quia venit lumen tuum. Hodie nam diem luminum illuminauit nobis & consecrauit lumē de lumine, quod hodie cū lateret incognitum, ad illuminationem

omnium gentium sese dignatū est mundo reuelare. Hodie namq; se reuelauit Chaldeis noui sideris inditio, cū in eorum primitijs omniū fidē gentiū dedicauit. Hodie se reuelauit Iudēis, non solum Ioannis, sed & patris & spiritus sancti testimonio, vbi in Iordane baptizatus, baptisma omnium consecrauit. Hodie manifestauit gloriā suam coram discipulis suis, quando mutatione aquæ in vinum, illud ineffabile præostendit mysterium, in quo verbo ipsius, substantiæ mutantur rerum. His omnibus Dei apparitionibus præuidens spiritus illuminandā Ecclesiæ fidem, alloquitur eam sub typo & nomine Hierusalē dicēs, Surge illuminare Hierusalem, quia venit lumen tuum. Venerat quidem lumē, in mundo erat, & mundus

Nota.

mundus per ipsum factus erat: sed mūdus ipsum non cognoscebat. Erat natus, sed nō erat notus, donec declarare eum cœpit luminosa dies ista. Ait ergo propheta, O Hierusalem noua, latera Aquilonis, id est, de vtroque edificanda pariete circuncisionis & præputij, surge, illuminare, quia venit lumen tuum. Surgite qui sedetis in tenebris, intendite lumini quod exortum est in tenebris, sed nō compræhenditur à tenebris. Accedite ad eum & illuminamini, & in lumine eius videbitis lumē, diciturq; vobis, Fuiſtis aliquando tenebrę, nunc autem lux in Domino. Intendite lumini eterno, quod se vestris aspectibus temperauit: vt qui lucem habitat inaccessibilem, infirmis quoque & lippiētibus oculis possit accedi. Aduertite lumē in lucerna testæ, solē in nube, Deum in homine, in luteo vasculo carnis nostræ splendorē gloriæ, candoremq; lucis æternæ. Latet quidē maiestas in humanitate, virtus in humilitate: sed signa virtutum erumpentia, vndē hæc prodeant, nō sinūt ambigere. Opera, inquit, quę ego facio, testimonium perhibent de me. Magnum quidem testimonium Ioannis, qui venit vt testimonium perhiberet, lucerna de lumine. At enim multo maius illud testimonium cœleste, quod pater & spiritus sanctus filio perhibuere: pater in voce, spiritus in columbę specie, cū in ore duorū testiū stet omne verbum. Sed & hoc ipsum si minus accipitur, opera inquit, innumerabilia & irrefragabilia quę ego facio, testimoniū perhibent de me.

Ioan. 5.

F iij Planē

IN EPIPHAN. DOMINI

Planè incorruptus & irreuincibilis testis cū creatura insensibilis sensum quendam accipit in confessionem creatoris, voluntatem eius exaudiens, ac nutui incunctanter obediēs. Quid enim diuinius poterat exhiberi sensibus mortalium, quā hodiernę nouitatis signum, quod etiā ante signorum suorum præmisit Iesus initium? Vagit puer nouus in terris, & sydus nouum creat in supernis, ut lumen testetur de lumine, stella de sole, & reges in splendore ortus sui, ad exortum quoque æternum splendorem ab oriente ad verum orientem, id est, virum cui nomen Oriens, stella perducatur: non quasi stella, sed quasi rationale animal in via præcedēs, in fine viæ consistēs, ac velut digito ipsum qui querebatur ostendēs. Sed esto, calumniatur infidelis, hanc stellam nō esse opus Christi, dūmodo confiteatur opus esse patris in testimonium filij. Attamen obruet eum multitudo infinita, ac magnitudo mirabiliū planè diuinorum, quæ absque contradictione Iesus noster operatus est in carne, sed nō ex carne. Sed operiant tenebræ terram, & caligo populos, qui cū lux venit in mundum, dilexerunt magis tenebras quā lucem: dūmodo tu illumineris Hierusalem ciuitas cœlestis, quę in omni terra & populo Deo paritura es filios lucis, quos de potestate tenebrarum transferet in regnum claritatis suę lumen verum. Gratias tibi pater lumen, qui de tenebris nos vocasti in admirabile lumen tuum. Gratias tibi qui dixisti de tenebris lumē splendescere, & illuxisti in cordibus nostris ad illumi-

ad illuminationē scientiæ in faciem Christi Iesu.
Hæc siquidem est lux vera, imò vita æterna, vt
cognoscamus te vnum Deum, & quem misisti
Iesum Christum. Cognoscimus te, quia cognos-
cimus Iesum: quoniam pater & filius vnū. Cog-
noscimus quidem per fidem, ipsam tenentes ar-
ram fidelem: quia cognoscemus & per speciem.
Interim tamen auge nobis fidem, deducens nos
ex fide in fidem, à claritate in claritatē, tanquā à
tuo spiritu: vt de die in diem thesauros luminis
profundius ingrediamur, quo fides amplior, sci-
entia plenior, charitas seruētior fiat & diffusior,
donec per fidem perducamur ad faciem, tanquā
per stellam præducem ad nostrum bethleemiti-
cum ducē, qui egressus de bethleem regit Israe-
lem, & regnat in Hierusalem, non ista quæ occi-
dit prophetas, ipsumque Dominū prophetarū,
sed illa in qua coronat occisos idem Dominus,
causa, virtus, & gloria martyrum. O quanto gau-
dio ibi tripudiat fides Magorum, cernentium in
illa Hierusalem regnantem, quem in Bethleem
adorauerunt vagientem. Hic visus est in diuer-
sorio pauperum, ibi in palatio videtur angelorū.
Hic in pannis paruulorum, ibi in splendoribus
sanctorum. Hic in gremio matris, ibi in solio pa-
tris. Planē digna beatorū fides Magorum, vt tam
felici visione remuneretur, quæ cum in eo nihil
nisi infirmū & contemptibile videret, nō tamen
scandalizari potuit, quo minus Deū in homine,
& hominem in Deo veneraretur. Procul dubio
stella ex Iacob illuxerat in cordibus eorū, stella

*Magorū si
des incon-
parabilis.*

F iij inquam

IN EPIPHAN. DOMINI

Prover. 4.

Fides quibus modis in nobis crescat.

Sancti viri stelle dicuntur.

inquam matutina, lucifer qui nescit occasum, qui etiam foris stellam matutini ortus sui indicē accenderat cordibus eorum. De his omnino conuenienter intelligi potest, quod apud Salomonem scriptum est: Iustorum semita, quasi lux splendescens procedit, & crescit usque ad perfectum diem. Primò nanque semitam iustitiæ ingressi sunt ad lucem splendentis syderis, cuius ductu profecerunt ad videndum nouum ortum matutinae lucis, sicque demum peruenerunt ad contemplandam faciem meridiani solis, in die virtutis suae rutilantis. Pulchrè igitur signanterque in his gentiũ primitijs, in his nascētis Ecclesiæ primordijs, præostensus est fidei profectus in singulis, vnde scilicet incipiat, quomodo proficiat, & quo demum perueniat: vt facile ipsorum qui patres sunt, in filijs agnoscatur vestigia. Sicut illi coeperunt à visione syderis, profecerunt ad visionem pueri, peruenerunt ad visionem Dei: sic in nobis fides nascitur supernorum prædicatione luminarium, roboratur visione quarundam imaginum, per speculum & in enigmate Deũ velut incarnatum nobis exhibentium: consummabitur, cum præsens & nuda videbitur veritas rerũ facie ad faciem, cõtemplantibus quod vix tenuiter & raptim in enigmate nunc attingitur: cum & ipsa fides transibit in cognitionem, spes in possessionem, desyderium in fruitione. Lucent nanque & nobis stellæ, non vna sed multæ, nisi quia multæ vna: quarum scilicet cor vnum est, & anima vna, fides eadem, prædicatio consona, similisque vita.

lisque vita. Quæ sint hæ stellæ, si dubitas, Daniel
lem interroga. Qui ad iustitiâ, inquit, erudiunt
multos, quasi stellæ in perpetuas eternitates. Pau
lus etiam luminaria vocat eos, qui lucent in me
dio natiôis prauæ & peruersæ, continentq; verbû
vitæ tanquã splendorẽ mutuâtũ ab æterna luce:
quo & nocte huius mundi visi sunt illuminare.
Ideo Dominus fons & origo lucis, cùm ordina
ret lunam & stellâs in potestatem noctis dicebat
illis: Vos estis lux mundi. Et iterum: Sic luceat *Danie. 12.*
lux vestra coram hominibus, vt videât opera ves
tra bona: & glorificent patrem vestrum, qui in
cœlis est. Lucent itaque verbo, lucent exemplo,
& utroq; lucis radio ortum eternæ lucis annun
ciant: dum cœlestẽ quem voce prædicant, etiam
cœlestis vitæ similitudine commendât. Suspici
te fratres in cœlum, in cœlo siquidẽ est conuersatio
eorũ, suspici
te & intendite mētis oculos, si nec
dum potestis in rotam solis, saltem in fulgorem
syderum: admiramini splendorem sanctorum,
imitamini fidem, æmulamini sanctitatem. Stellæ
istæ sicut flamma coruscant, & lumen luminum
ortum demonstrant, ducunt ad cunabula noui
regis, ad cubiculum virginis matris, quod est in
uiolabile fidei mysterium, imò perducet in tem
plum regis, in sanctuarium Dei patris: quod est
incogitabile fidei præmium. Interim autem dum
idonei non sumus sapientiam Dei, quæ in myste
rio abscondita est, scrutari, vel maiestatem quæ
in præmium reposita est contemplari: contenti
simus sanctorum claritatem mirari, sanctitatem

F v imitari.

IN EPIPHAN. DOMINI

Ecclesi. i. imitari. Fili, inquit, concupisti sapientiam, serua mandata: & Dominus præbebit tibi illa. Altiora autem tene quaesieris, & fortiora tene scrutatus fueris, sed quæ præcepit Dominus tibi, ipsa conserva semper. Præceptum nanque Domini lucidum, illuminans oculos: quibus postmodum ipsum corpus luminis valeas intueri, cum in luce radiorum, id est, in opere mandatorum versari consueueris. Dulce quidem lumen, ut ait Salomon,

Ecclesi. ii. & delectabile oculis, videre solem. Dulce prorsus & delectabile, sed illis quibus tolerabile. Sanos oculos fouet, infirmos torquet. Et quis est tam sano & acuto visu, ut in aspectu illius inuisibilis solis non cæcutiat? Quis ille scrutator maiestatis, qui non opprimatur à gloria? Mirabilis facta est o Domine claritas tua, tum ex se tum etiam ex me: quia confortata est aduersum me, dum acies mea infirmata est in me, & iam non potero ad eam, sicut poteram in Adam. Potero forsitan ad claritatem syderum, qui non possum ad solem ipsum, & per hanc quandoque confortabor ad illum. Eia surge illuminare anima mea, quæ sedebas in tenebris, suspice luminaria cæli, leua oculos tuos in montes, unde veniat auxilium tibi, si vereris ad illum qui habitat in cælis, id est, in montibus ipsis. A montibus, inquam veniet, auxilium tibi, quia lux tibi inaccessibilis illuminat mirabiliter à montibus æternis. Susceperunt montes lucem populo, à quibus ad valles camposque descendat subiectos. Hoc itaque dico fratres, optimum est nostræque infirmitati congruum illuminationis

initium:

*Illumina-
tionis prin*

inītiū: si intendamus in eos qui illuminati sunt. *cipiū est,*
 Rectissima via est inueniendi Iesum, si præceden *si in eos o-*
 rium patrum sequamur lumen præuium. Semita *culos defi-*
 iusti recta est, rectus callis iusti ad ambulandū. *gamus, qui*
 Qui iustum sequitur, non ambulat in tenebris: *illuminati*
 non modò videbit, sed habebit lumē vitæ. Vide *sunt.*
 bit ad consolationem præsentis vitæ, habebit in *Esa. 26.*
 possessionem hæreditatis æternæ. Pietas nempe
 promissionem habet vitæ quæ nūc est & futuræ.
 Exerceamur ad pietatem, & neutro nos fraudā-
 bit, qui se ultro nobis fecit debitorem. Exercea-
 mur in operibus lucis, & qui abscondit lucem in
 manibus suis, annuncians de ea amico suo, quod
 possessio eius sit, & ad eam possit ascendere, &
 nūc aliquando in solatium operis eam nobis de-
 monstrabit, & postmodum in præmium dabit,
 ipse lux nostra Iesus Christus, qui viuit & reg-
 nat, & per omnia secula seculorum. Amen.

SERMO DE EO dem III.

VRGE illuminare Hierusalē, *Esa. 60.*
 quia venit lumen tuum. Benedi-
 ctum lumē quod venit in nomi-
 ne Domini, Deus Dominus &
 illuxit nobis: de cuius munere
 etiam dies iste, dies sanctificatus
 de illuminatione Ecclesiæ illuxit nobis. Gratias
 tibi lux vera, quæ illuminas omnem hominem
 venientem

IN EPIPHAN. DOMINI

*Ecclesie
gloria.*

Psal. 17.

venientem in hunc mundum, quæ ad hoc ipsum
venisti homo in hunc mundum. Illuminata est
Hierusalem mater nostra, mater omnium qui il-
luminari meruerunt, adeo ut iam luceat omnibus
qui in mundo sunt. Gratias tibi lux vera, quæ lu-
cerna es facta, ut Hierusalem illuminares, & lu-
cerna pedibus meis, verbum Dei fieret: Gratias,
inquam, tibi quoniam ipsa Hierusalem illuminata
facta est lucerna, ut luceat omnibus qui sunt in
domo magni patrisfamilias. Non solum enim il-
luminata est, sed exaltata super candelabrum il-
lud totum aureum, sita est ciuitas super montem
montium, illa quondam derelicta & odio habita,
posita est in superbiam seculorum: ut tam longè
lateq; fulgeat eius euangelium, quàm longè lateq;
mundi vigeat imperium. Et si opertum est euan-
gelium eius, in his qui pereunt opertum est, in qui-
bus Deus huius seculi, excecauit mentes infide-
lium, ut non fulgeat eis Ecclesia gloriæ Christi.
Quibus tamen non fulget ut videant, fulget ut in-
uideant: & Ecclesiæ torquentur gloria, qui ipsius
illuminari nolunt gratia. Verum Ecclesia nec pro-
pter gloriam qua floret superbiens, nec gratiam
qua pollet inuides, etiam illis quos molestos to-
lerat, lumen quod accepit implorat dicens: Quo-
niam tu illuminas lucernam meam Domine, Deus
meus illumina tenebras meas. Mei forsitan sunt
quia prædestinati, sed adhuc tenebræ sunt, quia
nondum vocati aut iustificati. Voca & ipsos in ad-
mirabile lumen tuum, & prædicabunt mecum ad-
mirabile nomen tuum. Quamquam iustus quisq;
ac sanctus

ac sanctus in Ecclesia, ita se illuminatū gaudeat,
 vt adhuc se non minima ex parte tenebrosū vi-
 deat & doleat, & ideo necessariē, cum illumina-
 tus sit, adhuc se illuminari petat. Quantō nanq;
 amplius lucerna eius illuminata fuerit, tantō ve-
 rius ex lucerna ipsa tenebras suas deprehendit.
 Nec statim contrariū putaueris, quod in Euan-
 gelio veritas ait: Lucerna corporis tui, est oculus *Matth. 5.*
 tuus. Si oculus tuus simplex fuerit, totū corpus
 tuum lucidū erit. Non enim quia ex oculo syn-
 ceræ intentionis, totum opus nostrum lucidum
 fit, ideo consequens est, vt statim omnes tenebrę
 ignorantiarū nostrarū illuminatę sint. Is nempe
 modus est adhuc illuminationis nostrę, vt in lu-
 men veritatis multū existimetur profecisse, qui
 defectum suum potuerit nosse, & scire quid desit
 sibi. Inde est quod & apud sapiētes huius mundi *Scire quid*
 qui magis sobriē disputarunt de scientia, primus *desit sibi,*
 numeratur scientiæ gradus, scire quod nescias. *magna*
 Fratres, omnes vos filij lucis estis, & filij diei. Nō *pars est*
 sumus noctis, neq; tenebrarum. Nox enim prę- *profectus.*
 celsit, dies autem appropinquauit. Et si fuimus *Primus*
 aliquando tenebrę, nunc autem lux in Domino. *sciētiae gra-*
 Veruntamen si quoniā non sumus tenebrę, nec *duis, scire*
 filij tenebrarum, dixerimus nos nihil pati tene- *qđ nescias.*
 brarum, nos ipsos seducimus, & tenebras mortis
 quę illuminari nō mereantur, nobis inducimus.
 Quid enim ait lux mundi, quę in iudiciū venit
 in hunc mundum, vt qui non vident videant, &
 qui vident cæci fiant? Quia, inquit, dicitis vide- *Ioan. 9.*
 mus, peccatū vestrū manet. Video quantulum-
 cunque,

IN EPIPHAN. DOMINI

Mar. 8.

Cecitas
cordis huius
mani.

cunque, quoniam tu illuminas lucernam meam
ô Domine, sed quia parū est quod video, Deus
meus illumina tenebras meas. Videmus vt mul-
tum per speculum & in æmigmatē, sed multum
longē est hoc ipsum à claritate vera, claraq; veri-
tate, quæ videbitur in facie. Ideo forsitan cæcus,
quem apud Marcum Dominus illuminare cœ-
perat, homines quasi arbores ambulantes vide-
bat: quia videlicet nō nisi per speculū & in ænig-
mate videbat, sed secundo. imponēs manum re-
stituit eum, ita vt videret clarē omnia: quod in
nobis fiet, cum nos reficiet, & sanitatem perficiet
impositiōe manū secunda, quam cœpit prima,
restituēs nos in claritate perfecta. Sed hoc ipsum
per speculū & in ænigmatē, cui aut quando, vel
quandiu potest cōtingere? Quām misericoorder
mecū ageretur, quām fœliciter mihi viderer illu-
minatus, si peccata mea possem videre, cui quo-
tidie necesse est plangere, circundederunt me
mala quorum non est numerus, & non potui vt
viderē. Nam delicta quis intelligit, quando etiā
specie virtutis vicium decipiens interficit, quasi
verē angelus tenebrarum transfigurans se in an-
gelum lucis? Magnus utique multumq; illumi-
natus, qui delicta ad liquidū intelligere potuit &
voluit: nam neq; & dolosus potuit, & noluit in-
telligere, vt bene ageret. De^o illuminator omniū
gentiū, de te nobis cantabatur, Ecce veniet Do-
minus & illuminabit oculos seruatorum suorum.
Ecce venisti ô lumē meū, illumina oculos meos
ne vnquam obdormiam in morte, ne peccatū ad
mortem

mortem oculos delectatione claudat, & ad consensum illiciat, aut velut Hisbopheth dormiens inueniens transfodiat. Venisti o lumen fidelium, & ecce hodie de illuminatione fidei, id est lucernæ nostræ, dedisti nobis gaudere: da etiam de illuminatione tenebrarum nostrarū, quæ residuæ sunt, semper gaudere. Dedisti lumen fidei, da & lumen iustitiæ, da lumen scientiæ, da etiam & sapientiæ. His profecto gradibus proficiendum, hac via proficiscendum tibi puto o anima fidelis, quò mundi huius tenebris exuta, peruenias ad patriam claritatis æternæ: vbi tenebræ tuæ erūt sicut meridies, & nox sicut dies illuminabitur. Tunc prorsus, tunc videbis & afflues, & mirabitur & dilatabitur cor tuum, quando replebitur maiestate incircumscripti luminis omnis terra, & gloria eius in te videbitur. Domus Iacob venite ambulemus in lumine Domini, vt filij lucis ambulemus de claritate in claritatē tanquam præducente Domini spiritu: vt per singulos gradus virtutum regnum claritatis vltius inuadamus. Qui igitur iam per fidem sumus in lumine, ex ea & per eam in amplius & serenius lumē pgrediamur: primò iustitiæ, dein scientiæ, demumq; sapientiæ. Quod enim credimus per fidem, consequenter operandum vel promerendum est per iustitiam, post intelligendum per scientiā, ac postremò contemplandum per sapientiam. Prima *Lucerna* nanque omniū accensa est lucerna fidei, ad quam *fidei pri-* operemur in nocte huius seculi. Inde scriptū est *mū in no-* in laude mulieris fortis, quæ de nocte surrexit, *bis accēsa.*
& de nocte

IN EPIPHAN. DOMINI

Prone. 31.

Ecclesi. 23.

& de nocte ac die operans manibus suis, panem ociosa non comedit. Non extinguetur, inquit, in nocte lucerna eius, id est nō deficiet in tentatiōe fides eius. Ad hanc lucernam non fiunt opera tenebrarum, sed extinguitur cūm fiunt. Qui enim malè agit odit lucem, ideoque extinguit lucernā fidei, postponit memoriā Dei, non est timor Dei ante oculos eius, & de tenebris quas sibi fecit arbitrorumq; absentia blanditur sibi dicens: Quis me videt? Tenebræ circundant me, & parietes cooperiunt me, & nemo circumspicit me. Quem vereor? Delictorum meorum nō memorabitur altissimus, & non intelligit quoniam omnia videt oculus illius. Bona verò opera & si aliquādo propter vanitatem declinandam in abscondito fiunt, ad lucem tamen internā & æternam, id est, sub iudicio fidei & testimonio Dei fiunt, quia opera lucis sunt: lucernæ utique ardentes in manibus operantium & expectantium aduentum sponsi, qui educet quasi lumen iustitiam tuam, ad conspectum hominum & angelorum: & sicut lux meridiana clara est, clarescere faciet opera tua, quia in Deo sunt facta: ut Deum in te, & te in Deo clarificent omnium iudicia. Quanta verò claritate iustitia resplendeat etiam in præsenti, quanta luce lætificet conscientiam iusti, familiaris & suavius conscientiae vestrae testimonium vos docebit. Sæpè autem & fides radiat, & iustitia coruscat, & adhuc tamen intellectus caligat, ut mysterium fidei quod velut inuolutum tenēs veneratur, explicare nesciat, signatus sit ei liber scripturæ

scripturæ quasi literas nesciat: sed nec ad discretionem boni & mali, veri & falsi, exercitatos sensus habeat. Et tales quidē multi in Ecclesia, quorum fides multa, abundans iustitia, scientia ferē nulla. Quod tamen meritū & experientia iustitiæ lumē accēdat sciētiæ, docet sermo prophetæ, qui cū præmisisset: seminate vobis ad iustitiā, ut ostenderet quas interim primitias colligamus de hoc semine, subiunxit, Illuminate vobis lumē sciētiæ. Sic & apostolus ait, fructificātes in opere *Collo. i.* bono, & crescentes in scientia Dei. Tu quoque David sedēs in cathedra sapientissimus princeps inter tres, quomodo sup. senes intellexisti? Quia *Psal. 118.* mandata, inquit, quæsiui. A mandatis prorsus intellexi: quia intellectus bonus omnibus facientibus timorem Domini. Nam & vñctio docēs de omnibus, sciens nimirū quo ordine quidq; apud eam discendū sit, prius docet bonitatē & disciplinā, & postmodum scientiam, si tamen qui docendus est primo omnium crediderit, id est, elementa exordij sermonum iustitiæ didicerit. Ideo ille discipulus vñctionis tam prudēter precem ordinabat, atque allegabat: Bonitatē inquit, *Ibidem.* & disciplinā & scientiam doce me, quia mandatis tuis credidi. Ac si diceret. Didici prima elementa, id est, fidem non fictā, iam quod sequitur doce iustitiā, id est, bonitatē & disciplinā, ut sic demum prouehar ad sanctorū scientiam. Vocasti ad gratiam fidei, iam iustifica per bonitatem amoris, & disciplinā casti timoris, ut post magnifices munere scientiæ spiritalis. Quos autē

G vocauit,

IN EPIPHAN. DOMINI

vocauit, hos & iustificauit: & quos iustificauit, illos & magnificauit. Sciendum sanè quòd cùm sit hæc scientia sanctorum, nō tamen omnes sancti docentur eam, sed illi dūtaxat, in quibus nec industria gratiam, nec gratia destituit industriā: sed vtrunque mutuo sibi suffragio cooperatur, vt & docibilis sit homo discipulus, & spiritus ad sit doctor sedulus. Cùm autem varia charismata contineat hæc scientia, spiritus tamē moderator non in vnum faciliè confert omnia, sed diuidit singulis prout vult: alij noticiā mysteriorum, alij intellectum scripturarum, alij interpretationem sermonum, alij discretionē spirituum, alij illam quæ per necessaria est velut gnōsin, id est, dinoscēntiam atque dijudicationē virtutum ac vitiorum, ne fallant vitia specie virtutum. Non nocēbunt, inquit, & non occident in vniuerso sancto mōtē meo, quia repleta est terra sciētia Domini.

Esā. 11.

*Sapientia
vera, sa-
por & gu-
stus rerū
est ætera-
narum.*

Iam verò si quis post hæc & per hæc tria fidem, iustitiam, atque scientiam, proficiat ad sapientiā, id est, saporem & gustum æternorum, vt possit vacare & videre, videndoq; gustare quam suauis Dominus: & quod oculus nō vidit, & auris nō audiuit, & in cor hominis non ascendit, ei per spiritum reueletur: hunc omnino dixerim illuminatum magnificè & gloriōsè, tanquam qui gloriam Domini, reuelata facie speculetur, & super quem gloria Domini sæpius oriatur. Huic utiq; dicere habet non propheta, sed prophetarū spiritus: Surge illuminare Hierusalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domini super te orta est.

Esā. 40.

Fratres

Fratres non omnes capiunt hoc verbum, sed qui potest capere, capiat. Non condemnatur qui non capit, sed qui non cupit, utique teporis arguitur. Qui autē capit, nouerit quia hoc lumen sapiētiæ feruens accendit oratio, sicut & lumen scientiæ frequens lectio, si tamen cū legis lucernam ardentem adhibueris, id est, iustitiam operum piorumq; experientiam sensuū. Tu autem Domine pater luminum, qui lumen de lumine vnicū tuū misisti illuminare tenebras mortalium, da nobis per viam luminum peruenire ad lūmē eternum, vt placeamus corā te in lumine viuentiū, qui visis & regnas, per omnia secula seculorū. Amen.

SERMO DE EO dem III.

ECVND A nobis hodie fratres natiuitas celebratur, quæ de illa prima natiuitate tanquam de causa effectus, consequēter nata videtur. Illa siquidē quā vsq; hodie celebrauimus, natiuitas Chri-

sti est: ista quam hodie celebramus natiuitas nostra est. In illa nanque Christus natus est: in ista Christianitas nata est. Cū enim tria sint q̄ nos faciunt Christianos, fides baptismus, & altaris participatio, hodierna dies fidem nobis iniauit baptismus consecrauit, ac mēsq; cœlestis miracula præformauit. Quomodo sanē prima gentium il-

*Tria sunt
que nos fa-
ciūt Chri-
stianos.*

G ij lumi-

IN EPIPHAN. DOMINI

luminatio fidē nobis initiauerit, quomodo Christus baptizatus baptisma nostrum consecrauerit, qualiter illa conuersio aquæ in vinum, mutationem rerum in conuiuio mensæ Dominicæ præostenderit, nequaquam iam opus est vt doceamus: sed illud arbitror operē precium vt nosmetipsos commoneamus, ne fides in nobis à suis degeneret initijs, ne vacuetur in nobis gratia baptismatis, ne cedat nobis in iudicium participatio calicis Christi. Et ipsa quidē fides, qualis ab illis Magis primis videlicet authorib' suis, nobis hodie tradita sit, qualiter maximū fidei sacramentū mysticis insinuauerint munerum figuris, satis abunde q; differuere patres nostri: vt ex ea parte nullus iam alius labor quàm in labores eorū introire nobis resederit. Sed neque magnopere postulat status, imò ruina temporis huius, vt de mysterio fidei disputetur, sed vt magis id modis omnib' elaboretur, vt sicut apostolus ait, In consciētia pura, idem fidei mysteriū habeatur. Ecce enim hodie si de mysterio fidei interroges, oēs ferē inuenis Christianissimos: si conscientias discutias, paucos admodum inuenies verē Christianos. Totus ferē mundus confitetur verbis se nosse Deum, factis autem negat: adeo vt & qui speciem pietatis videntur habere, virtutem eius sæpius inueniantur propemodū abnegare. Quid putatis autē fratres mei, quos in hoc significare voluerim, quos scilicet dicā pietatis habere speciem, sed abnegare virtutem? Si illos qui spaciosam viam seculi ambulant intelligitis, quid illi vel de sola

1. Tim. 3.

*Mundus
totus ver-
bis Deū se
nosse fate-
tur, factis
autē negat.*

de sola præferunt pietatis specie, qui solo nomine Christiani, atque inuacuum assumentes nomen sancti Christi, tota ac libera professione sectantur quæ huic inimica sunt nomini, qui omni specie conuersationis, & modo vitæ se protestantur inimicos crucis Christi? Hæccine est species pietatis quam in eis videmus, habitus & incessus meretricius, sermo scurrilis, oculus impudicus, vëter qui pro Deo colitur, & omnis illa vitæ contumelia, quæ publicè & gloriabundè velut in faciem pietati irrogatur? Quæ enim in occulto ab ipsis fiunt, turpe est & dicere. Fodiat parietem eorum, qui ad ipsos missus est pphetare, vt adhuc maiores abhominations videat, quas non erubescunt aut verentur coram illa tremenda maiestate perpetrare. Quid enim mihi qui monachus videor, de his qui foris hoc monasterio sunt iudicare? Vtinā nec de his ipsis qui hic intus sunt, mihi esset iudicare. Ad meipsum nanque conturbata est anima mea, dum scilicet, vereor, ne hæc ipsa species pietatis, quam vtcunq; vobiscū gero, grauius me incipiat accusare, si pietatē ipsam me conuicerit abnegasse. Omnino fratres verendū est mihi, an vero & vobis ipsis, vos videritis, ne ad nos p̄cipuè spectet ille sermo, qui per Apostolum prophetatus est de temporibus nouissimis, vbi cū malitiam hominum describeret tunc futurorū, qualis nunc manifestè legi potest in vita & moribus eorum, longum tamen sic conclusit malorum catalogum, Habentes, inquit, speciem pietatis, virtutem autem eius abnegantes. *2. Tim. 3.*

G iij enim ita

IN EPIPHAN. DOMINI

*Virtus pietatis
quæ sit.*

Esa. 61.

enim ita speciem pietatis habet, sicut hæc quam prætendimus, humilitas tonsuræ & habitus, parsimonia cibi & potus, labor ferè continuus, Scordinatissimus per omnia viuendi modus? Ceterum de virtute ipsa pietatis, quâ hæc species exterior promittit, quam propè nihil in me mihiq; similibus valeat inueniri, pudor mihi esset confiteri, si non omnibus essemus manifesti. Quæ est enim virtus pietatis, nisi charitas non ficta, humilitas vera, patientia longanimis, obedientia nõ segnis? In his virtutibus earumque similibus, quantum vobis liceat gloriari, vestro fratres relinquimus iudicio: de me siquidem ingenuè confiteor, quia nomina quidem earum scio, saporem adhuc ignoro. Merito itaque pudorem mihi pariter & timorem incutit habitus quem gero religionis, cui ferè nullum suffragatur testimonium virtutis. Nunquid enim tuto mihi possum vsurpare monachi nomen & honorem, cuius non habeo meritum & virtutē, cum sicut ante nos dictū est, simulata sanctitas duplicata sit iniquitas: & lupus sub ovina pelle deprehensus, grauiore sit sententia percellendus? Propterea vos quoque fratres, vt tuto gloriari possitis in hac qua corpora vestra decorata sunt specie pietatis, ponite corda vestra in virtute eius: vt species in corporibus, virtus in cordibus probatos vos exhibeāt tam angelis quàm hominibus, sitque sicut scriptū est: Omnes qui viderint eos cognoscent illos: quia isti sunt semē cui benedixit Dominus. Hæc est fratres Christianæ fidei pietas vera, hoc est habere mysterium fidei in

dei in consciētia pura. Vt enim mysterium fidei
quod hodie nobis mystica commendauerūt Ma-
gorū munera, fideliter & dignē conseruaremus
immaculatū in consciētia pura, Hodie itidē Chri *Baptismus*
stus baptizatus, non sibi, sed nobis asperfit, sicut *Christi nos*
Apostolus ait, corda nostra à consciētia mala, & *lauit*.

abluit corpora aqua mūda. Quām fœlix ō fratres
anima illa, quę sic lota in salutem, mox ē vestigio
secuta est saluatorē, vt deinceps adhærēs ei, cum
Apostolis illā meruerit audire vocem, Qui lotus *Ioan. 13.*

est, nō indiget nisi vt pedes lauet, sed est mundus
totus. Ceterū qui baptizatur à mortuo & iterum
tangit eum, quid proficit lauatō illius? Ego post
quam baptismo lotus fui, nō vnū mortuū, sed tot
mortuos quot opera mortis tetigi, & iuxta Pe-
trū Apostolū, contigit mihi illud verū prouerbij: *2. Pet. 2.*

Canis reuersus ad vomitū suū, & sus lota in vo-
lutabro luti. Quid igitur faciā? Quibus vltērius
aquis sordēstāras diluā? Audio quia sicut vna fi-
des, sic vnū baptisma est, nec secundo, baptis-
mati locus est, quoniā quicunq; baptizatur, in mortē
Christi baptizatur: qui sicut semel mortuus est,
sic & semel baptizatus est, vt & nobis vnici modū
& formā baptismatis pręscriberet. Diffidēre for-
sitā vltērius posse mundari, nisi quia desperan-
tem reducit in spem inter alias scripturę consola-
tiōes, etiā fidele consiliū Helisei, etiā si tot⁹ instar
Naaman Syri lepra sim profusus, ac vterno in-
curabili possessus. Vade, inquit, & lauare septies *4. Reg. 5.*
in Iordane, & mundaberis. Si dixisset lauare ter,
mundaberis, cōtinuō intellexissem trinam mer-

G iij sionem

IN EPIPHAN. DOMINI

*Humilitas
purgatio-
nē merea-
tur.*

sionem qua inundatur baptizati, diceremq; totum illud miraculum gratiam prophetare baptismatis, ut iam tunc Iordanis de virtute dominici baptismi cœpisset ad salutem gentiū operari: Nunc autem cūm signanter dicat, lauare septies in Iordane, quid sibi vult septenari⁹ iste, aut quis est Iordanis ille? Iordanis, ut aiunt, interpretatur descensus eorum: Quorum? Illorum vtiq; qui humiliantur ad pœnitentiā, qui nimirū quantō profundius descendunt per gradus humilitatis, tantō se pœnitius mergunt & plenius abluūt spiritalis alueo Iordanis. Ad meipsum ô Deus conturbata est anima mea, memor peccatorū suorū: propterea memor ero tui de terra Iordanis: quomodo scilicet in descensu humiliationis, munda ueris Naaman leprosum. Descendit, inquit, & lauit septies in Iordane iuxta sermonē viri Dei, & mundatus est. Descende & tu ô anima mea de curru superbiz, in salubres aquas Iordanis, qui de fonte domus Dauid, toto iam profluit orbe in abluionem peccatoris & menstruatz, Hæc est nimirum humilitas pœnitendi, quæ de dono pariter & exemplo profluēs Christi toto iam prædicatur orbe, totiusq; purgat crimina mundi. O vos Naaman Syri, non enim vnus, sed innumeri, ô inquam diuites sed leprosi, superbi sed erumnosi, quare tam vehemēter abhorretis lauari his medicinalibus aquis? Cur vobis ita viluit noster iste Iordanis præ fluuijs Damasci? Dicitis enim, si fortē quærentibus aliquando consilium salutis imitanda prædicetur humilitas & paupertas Christi. Nun-

sti. Nunquid non meliores sunt fluuij Damasci,
 omnibus aquis Israel, vt lauer in eis & munder?
 Nunquid non est melius, & ad purgationem pec-
 catorũ efficacius, quotidie benefacere de affluen-
 tia mundi, quàm semel omnia relinquendo pau-
 perem fieri? Sed enim audi Naaman, Fluuiũ Da-
 mascenum absorbebit Leuiathan, & non mira-
 bitur: nam de Iordane si habeat fiduciam quod
 influat in os eius, spes eum frustrabitur. Neque
 enim grande reputat quantiscunq; præter humi-
 litatem Christianã, virtutibus affluas: cùm etiam
 pauperes Christi deuorare se posse confidat: sed
 nihil in eis inimicus proficiet. Damascus secun-
 dum nomen suum, ciuitas sanguinis est, & aquæ
 eius sanguine mixtæ sunt: quia opera etiam bona
 carnalium & seculariũ vix à quocunq; peccato
 pura sunt. Et quomodo id quod infectũ est san-
 guine, sanguinẽ mundabit? qua ratione lepram,
 id quod leprosum est curabit? At Iordanis no-
 ster ipse quidem purum profluit, nec te calum-
 niari poterunt superbi, si totus in eomersus fue-
 ris, ac velut consepultus humilitati Christi. Au-
 di saltem ô Naaman domesticos tuos, humiles
 amicos, fideles consiliarios. Naaman recedebat
 indignans aduersum virũ Dei, quem consulue-
 rat. At illi, pater, inquit, & si rem grandem dixis-
 set tibi propheta, certè facere debueras. Fidele
 prorsus verbum, rationis & sapientiæ plenum:
 quippe suggestio est rationabilium hominis sen-
 suum, quos sibi Deus testes retinuit aduersus ho-
 minem ipsum. Pater, inquit, & si rem grandem

*Humilitas
 si desit, cœ-
 tera nihil
 profunt.*

IN EPIPHAN. DOMINI

*Odium est
sui ipsius,
nō omnia
pro salute
tentare.*

*Humilitas
Christi sep-
teplicis est
virtutis.*

dixisset tibi propheta: certē facere debueras. Nō credere nanque prophetæ, Dei est iniuria: non tentare omnia pro salute, odium est sui ipsius & inuidia. Quid enim grāde esse potest in præcepto, vbi salus est in promisso? Quanto magis nō debet videri grāde & difficile, discere ab Iesu, quia mitis est & humilis corde: cū in eo pariter inueniatur & requies animæ, & præsens medela spiritalis lepræ, pignusq; salutis æternæ. Tandem vix ægreq; obtinetur à superbo peccatore, vt descendat in Iordanem & lauet. Si tamen septies lauet, totumq; se plenius & sæpius imersat, non moratur effectus salutis fidē prophetico facere sermoni. Sed proh dolor, quanta est huius nostri miseria temporis, quia nō solum diuites, sed etiā pauperes leprosi, ita inueniuntur delicati, vt vix vsque ad talos salubribus intingi patiātur aquis: aut si semel lauerint, mox sibi plenissimē videantur mundati. At Helisæus non ita sentit: sed signanter exprimit, septies lauare & mundaberis. Sciebat nimirum humilitatem Christi quæ nobis imitāda est si perfectē volumus mundari, septemplex esse virtutis. Prima virtus quod cū diues esset pauper factus est, Secunda, quod paupertati extremitatem adiiciens in præsepi positus est, Tertia, quod matri subditus, Quarta, quod serui manibus hodie inclinauit caput, Quinta, quod discipulū furem tulit & proditorē, Sexta, quod sic mansuetus ante iniquum iudicem, Septima, quod pro crucifixoribus tam clemens intercessor fuit apud patrē. His vestigijs, licet satis à longē

à longè gygantem sequeris, si paupertatē diligis,
 si inter pauperes extremitatē eligis, si monasterij
 subditus es disciplinē, si minorē tibi pateris prę-
 esse, si falsos fratres equanimiter tuleris, si man-
 suctudine vincas cū iudicaris, si charitatem re-
 pendas illis à quibus iniustē pateris. Hęc humili-
 tas planē, sine iniuria vnici baptismi, rebaptizat: *Humilitas*
 quia mortē Christi nō iterat, sed mortificationē *veluti sea*
 & sepulturā criminum instaurat: & quod in illo *cū dus bapa*
 baptismo gestū est specie, hic rursus impletur ve- *tismus.*
 ritate. Hęc si quidem humilitas cōelos aperit, spi-
 ritum adoptionis restituit, pater agnoscit filiū,
 quippe in innocētia & puritate pueri regeneratū
 reformatū. Vndē bene de Naamā scriptura me-
 minit, quia restituta est caro eius, sicut caro pueri
 paruuli: significās, vt arbitror, quia eorū qui sic se
 abluūt, non solū corda recuperāt innocentiam
 paruulorū: sed etiā corpora secundū quendā mo-
 dum puerilē sibi vindicāt puritatē, mortificatiōe
 membrorū. Sic enim de quodā sanctorū legitur, *D. Martia*
 quia in membris defuncti septēnis quodāmodo *nū putat.*
 pueri gratia videbatur. Ecce fratres q̄ primi gra-
 tiā baptismatis tātis volutati sordibus amissimus,
 ecce verū Iordanē, descēsum scilicet humiliū, vbi
 piē rebaptizari licet inuenimus. Hoc tantū est, vt
 nō parcamus nobis de die in diē descēdere pro-
 fundius & plenius mergi, Christo q̄; penitus con-
 sepeliri. Ipsi gratias agamus, cuius hūilitas & for-
 mam baptismi hodie dedicauit credentib⁹, & gra-
 tiam nō disparē reseruauit pœnitentibus: Ipsi
 gloria per omnia secula seculorū. Amen.

Sermo